

Lijekovi

Josip Čulig

Nedavno sam, priznajem dosta površno pročitao «mail» kojim jedan od autora Nacionalne strategije razvitka zdravstva 2006-2011. priznaje koautorstvo i poziva na komentare dokumenta. Naravno da sam mislio ne reagirati s obzirom da je Nacionalna strategija već postala službena državna politika glasovanjem u Saboru RH. Međutim, kako me je upozorila jedna od urednica našeg časopisa na rokove, prelistao sam već usvojeni dokument. Ocjena:

SIGURAN SAM DA BI NEKI DRUGI LJUDI U HRVATSKOM ZDRAVSTVU TO NAPISALI BOLJE.

Niti upotreba engleskih pojmova koji su u modi kod zdravstvenih političara: «fund-holding», «Community health», «after-care»... ne mogu izbrisati neuvjerljivost. Recimo samo da se osim povijesti, situaciona analiza trebala pozabaviti rezultatima sličnog dokumenta kojeg je isti ovaj Sabor (samo u drugom sastavu zastupnika) donio 2001. godine. Ovako se čini da je «šnita» 2006-2011 strateška politika, novorođenče, koje će ispraviti sve dosadašnje zablude. Bojim se međutim, da će trajati samo do konstituiranja novog Sabora RH (2008 godine.) Zato je zdravstvo permanentno u krizi! Puno je pametnih ljudi koji skrivaju što rade jedan od drugog, umjesto da uče jedan od drugog! Na stranici 51. stoji naslov «Lijekovi i farmakoterapijska skrb», a tekst se proteže još na pola stranice 52. Zbilja bih volio znati tko je autor ovog teksta. Da li znate što je «farmakoterapijska skrb»? Bitno je da postoji «Evidence-Based-Medicine»? Doduše autor bi trebao znati da je to širi pojam od farmakoterapije zasnovane na dokazima. Pod dokazima se misli meta-analiza kliničkih terapijskih ispitivanja provedena od nezavisne institucije poput npr. «Cochrane Institute». Autor se žali da se sustavno ne prati potrošnja lijekova. U zakonu o lijekovima (2003) to je obveza i ZZJZGZ je za potrebe Agencije za lijekove to obavio 2004. godine. Za prošlu godinu je Agencija odbila usluge ZZJZGZ, valjda i zato da autor može napisati «kako se potrošnja sustavno ne prati». Što se pak situacione analize «farmakoterapijske skrbi» u Hrvatskoj tiče, malo je toga rečeno, pa su onda i ciljevi deklarativni koji bi jednako pristajali u nacionalnu strategiju zdravstva bilo koje države u tranziciji. Listajući pak analizu Business Monitor International-a naći ćemo puno više podataka, ali i prognoze u području lijekova u Hrvatskoj do 2009. godine.

Za lijekove ćemo u 2006. godini potrošiti 3,32 milijarde kuna, a u 2009. godini 3,87 milijardi; ukupna zdravstvena potrošnja će se sa 5,1 milijardu američkih dolara povećati na 6,6 milijardi; za lijekove na recept potrošit ćemo 2,81 milijardu kuna u 2006., a 3,19 milijardi kuna u 2009. godini; generički lijekovi čine 75% od ukupno propisanih na recept! Međutim politika cijena nije dovoljno usklađena, pa ovaj dobar postotak nema adekvatan učinak na ukupne izdatke. Podsjetimo da je u Engleskoj udio generika među propisanim lijekovima neznatno viši-80%. Međutim tamo je propis da se recepti pišu generičkim imenom! Također nema politike supstitucije koju bi uz stimulaciju obavljali ljekarnici.

Zdravstvena politika ne zna što bi sa samomedikacijom, odnosno lijekovima koji se kupuju bez recepta. Umjesto da taj segment iskoriste maksimalno skidajući stare oprobane lijekove s liste HZZO i dodjeljujući im status lijekova koji se mogu kupiti bez recepta, farmakofili sami nude riješenja!

U godini 2006. ukupno tržište lijekova koji se mogu kupiti bez recepta HZZO-a bit će 520 milijuna kuna, a 2009. godine 680 milijuna kuna. Kada se ovi lijekovi segmentiraju na manje grupe, onda to izgleda ovako:

Terapijske grupe

Milijuni kuna 2006. g

2009.g.

Terapijske grupe	Milijuni kuna 2006. g	2009.g.
analgetici	171,9	220,0
antitusici/mukolitici	47,3	62,7
antacidi/ digestivi	82,1	97,5
preparati za kožu	41,0	49,6

U nekim zemljama je čak antiulkusni lijek omeprozal među lijekovima koji se mogu kupiti bez recepta. Velika Britanija ozbiljno razmišlja o statusu statina !

Zaključno ,

nacionalna politika lijekova svom značenju za ukupnu zdravstvenu politiku, ali i zbog mogućnosti raznovrsnih rješenja zaslužuje bolji i kreativniji dokument. Još nije kasno. U dokumentu Nacionalna strategija razvitka zdravstva nabrojeni su nositelji pojedinih zadataka. Moguće je da njihovi operativni planovi budu sadržajniji, pa ću i ja imati zadovoljstvo promovirati ih u idućem broju!